

W CIĄGU DWÓCH DEKAD 80 PROC. WĘGLA W POLSCE BĘDZIE POCHODZIŁO Z IMPORTU. BRAKUJE NOWYCH INWESTYCJI W ZŁOŻA – MÓWI PAWEŁ SMOLEŃ, PREZYDENT EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO (EURACOAL)

Węgiel gwarantuje niezależność energetyczną, ale tylko polski węgiel

Nowo budowane bloki węglowe w elektrowniach w Opolu, Kozienicach i Jaworznie będą potrzebowały kilkanaście milionów ton węgla rocznie. Tymczasem jego wydobycie w Polsce systematycznie spada, ponieważ jest wypierany przez tańszy surowiec z importu. Eksploatacja obecnych złóż węgla bez dodatkowych inwestycji w górnictwo spowoduje, że Polska w perspektywie kolejnych 20–30 lat 80 proc. surowca będzie importować. Problemem jest jednak opór społeczny i regulacje – zarówno na poziomie UE, jak i kraju.

– Rząd na jesieni zdefiniował ten problem w ten sposób, że zasoby się kończą i że sama eksploatacja tego, co mamy, nie rokuje strategicznie, bo skazuje nas na prawie 80-procentowy import w perspektywie 20–30 lat – mówi agencji informacyjnej Newseria Biznes Paweł Smoleń, prezydent Euracoal – Europejskiego Stowarzyszenia Węgla Kamiennego i Brunatnego. – Węgiel jako paliwo dla elektrowni i elektrociepłowni jest nie do uniknięcia. Mamy taką tradycję i kulturę węglową i ten surowiec będzie podstawowym paliwem energetycznym jeszcze przez wiele dziesięcioleci, natomiast pytanie zadawane już wielokrotnie nie tylko przez prasę, lecz także przez świat polityki brzmi: Skąd będzie ten węgiel? Mamy ogromne możliwości, żeby to był węgiel polski.

IMPORT NIE GWARANTUJE NIEZALEŻNOŚCI

Dodatkowym argumentem przemawiającym za tym, żeby dokończyć ku temu wszelkich starań, są prowadzone obecnie przez rząd inwestycje w energetyce węglowej. Projekty w Jaworznie, Kozienicach i Opolu kosztują łącznie ponad 20 mld zł, a państwo uzasadniało ich rozpoczęcie koniecznością poprawy niezależności energetycznej. Trudno jednak będzie mówić o pełnej niezależności, jeżeli będą one importować węgiel z Rosji czy Ukrainy.

W 2012 r. węgiel kamienny odpowiadał za 58 proc. całkowitej produkcji energii, a węgiel brunatny za 39 proc. W ostatnich latach udział węgla brunatnego w miksie energetycznym zwiększał się kosztem węgla kamiennego, co wynika ze spadającego wydobycia tego drugiego surowca. W 2013 r. wydobyto zaledwie 76,5 mln ton węgla kamiennego, czyli o 2,7 mln ton mniej niż rok wcześniej. Dla porównania na początku lat 90. z polskich kopalń pozyskiwano około 140–150 mln ton węgla, a w 2000 r. blisko 100 mln ton.

Choć wydobycie węgla brunatnego wzrosło wyraźnie w ostatnich kilku latach (z ok. 56 mln ton w 2010 r. do ok. 64–65 mln ton w 2013 r.), to mało prawdopodobne jest utrzymanie tej tendencji w najbliższych latach. Powodem jest brak nowych prac poszukiwawczych, a obecnie zagospodarowane złoża będą zamykane w następnych dekadach. Według szacunków Państwowego Instytutu

Geologicznego wraz z uwzględnieniem tzw. zasobów złóż satelickich kopalnia Adamów będzie mogła pracować do 2029 roku, Bełchatów do 2050 roku, Konin do 2037 roku, a Turów do 2035 roku. Choć na terenie Polski znajdują się ogromne zasoby węgla brunatnego, to uruchomienie nowej kopalni jest bardzo kosztowne i może trwać nawet 15 lat – wynika z opracowania Jacka Roberta Kasińskiego z Państwowego Instytutu Geologicznego.

– Jest udowodnione i w Europie, i w Polsce, że otwieranie nowych odkrywek, a taką metodą pozyskuje się węgiel brunatny, jest bardzo trudne. Na czym polega trudność? Przede wszystkim na niezgodzie lokalnych społeczności i organizacji ekologicznych oraz szerzej – całego elektoratu europejskiego, który nie lubi technologii odkrywkowej i węgla także – uważa Smoleń.

ANTYWĘGLOWA AMBICJA

Choć kwestia ochrony środowiska jest rzeczywiście ważna dla wielu mieszkańców UE, to na tym polu są także bardzo aktywne wszelkie grupy, na czele z firmami z branży energetyki odnawialnej. W efekcie część państw UE, w których węgiel ma znacznie mniejszy udział w miksie energetycznym niż w Polsce, forsuje bardziej ambitne cele redukcji dwutlenku węgla, niż dotychczas jest to uzgodnione. Jednocześnie UE wspiera pośrednio koncerny rozwijające technologie OZE, ponieważ subsydiuje projekty zielonej energii.

Z drugiej jednak strony szeroko rozumiane koszty wydobycia i spalania węgla są relatywnie wysokie. Jest to dobrze widoczne w woj. śląskim, gdzie do kosztów ekonomicznych na poziomie kopalni należy doliczyć także koszty zewnętrzne, jakie dotyczą tamtejszych mieszkańców z powodu zanieczyszczeń środowiska, pękających ścian w mieszkaniach itp.

– Słyszeliśmy o kłopotach na przykładzie Jaworzna: ludzie nie chcą tam mieszkać, boją się szkód górniczych. Tutaj może jest szansa, że przekonamy lokalną społeczność, która z tego żyje, albo, jak w przypadku Lubelszczyzny, będzie trochę łatwiej, bo teren jest niezurbanizowany – twierdzi prezydent Euracoal.

POTRZEBNE POROZUMIENIE

Polski rząd zdecydował się pozostawić węgiel jako podstawowy surowiec z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego, dlatego zdaniem Pawła Smolenia powinien dążyć teraz do zmiany regulacji oraz nastawienia opinii publicznej. W przypadku lokalnych mieszkańców konieczne mogą okazać się rekompensaty z tytułu szkód, jakie wywołuje górnictwo.

– W moim przekonaniu nie ma innych metod niż odpowiednie skompensowanie lokalnym mieszkańcom uciążliwości sąsiedztwa czy też w ogóle umożliwienie im zmiany miejsca zamieszkania, jak np. w USA w związku z gazem łupkowym. Takie rzeczy daje się zrobić, to jest bez wątpienia drogie, ale jeżeli mówimy o biznesie wielomiliardowym oraz

o bezpieczeństwie energetycznym nie tylko państwa, lecz także tej części Europy, to chyba warto – uważa prezydent Euracoal.

Zmiana polityki wobec węgla będzie wymagała jednak porozumienia z Brukselą, ponieważ Polska zobowiązała się do realizacji głównych postanowień tzw. paktu klimatycznego. Broniąc swojego górnictwa, polski rząd może jednocześnie zaoferować UE, że będzie wspierał rozwój OZE i energetyki rozproszonej.

– Przy lekkim wsparciu ekonomicznym, dużo mniejszym niż ogromne mechanizmy wsparcia, na przykład dla energetyki solarnej w Niemczech to jest biznes, który po pierwsze zrównoważy nam miks energetyczny i z dzisiejszej perspektywy, co ważne, wzbogaci nasze negocjacje z Unią. Będziemy mogli powiedzieć, że oczekujemy od Unii akceptacji naszej bazy węglowej, ale też mamy coś do zaoferowania – wskazuje Smoleń.

Według niego na problem miksu energetycznego należy patrzeć całościowo i nie przeciwstawiać OZE i energetyki konwencjonalnej.

– Szkoda by było tej wspólnej narracji nie wykorzystać w naszych negocjacjach z Unią, zapierając się, że „węgiel i już” albo biorąc udział w takiej sztucznej wojnie między energetyką konwencjonalną a odnawialną czy rozproszoną. W istocie jest to jeden temat, temat jednego miksu, i tak przedstawiony powinien dać nam dużo lepsze szanse na ugranie swego w negocjacjach klimatycznych z Unią – ocenia prezydent Euracoal.

NEWSERIA

Eksploatacja obecnych złóż węgla bez dodatkowych inwestycji w górnictwo spowoduje, że Polska w perspektywie kolejnych 20–30 lat 80 proc. surowca będzie importować